

Suositus	11/2024
Ehdotus	A 1963/UVU
Käsittelijä	Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Mietintö vastauksesta suositukseen 11/2024

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto merkitsee tiedoksi vastauksen suositukseen 11/2024: Pohjoismainen ääni kansallisissa liikennesuunnitelmissa ja katsoo sen neuvoston osalta *loppuun käsitellyksi*.

Taustaa

Suosituksen sanamuoto on seuraava:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että konsultoidaan Pohjoismaita ja suunnitellaan yhdessä kansallisia infrastruktuurihankkeita ja -panostuksia kaikkialla Pohjoismaissa.

Pohjoismaiden hallitusten vastaus

Pohjoismaat ovat edenneet hyvin pitkälle kestävän liikennesektorin kehittämisessä, mutta siirtymää on nopeutettava. Pohjoismainen yhteistyö on tärkeää Pohjoismaiden etujen ja kantojen yhteensovittamiseksi, sillä Pohjoismailla on monia yhteisiä edellytyksiä ja haasteita.

Marraskuussa 2022 hyväksytyssä Fredrikstadin julkilausumassa Pohjoismaiden liikenneministerit päättivät huolehtia hyvästä pohjoismaisesta yhteistyöstä voidakseen kohdata liikennesektorin nykyiset ja tulevat haasteet. Ministerit olivat yksimielisiä yhteistyön jatkamisesta ja vahvistamisesta.

Maiden välisten turvallisten ja tehokkaiden liikenneyhteyksien tarve on käynyt entistä ilmeisemmäksi turvallisuuspoliittisen tilanteen sekä Ruotsin ja Suomen Nato-jäsenyyden myötä. Pohjoismaat ovat aloittaneet epävirallisen yhteistyön siviilipuolustuksen ja -valmiuden sekä sotilaallisen liikkuvuuden alalla. Yhteistyössä käsitellään rajat ylittävään liikenneinfrastruktuuriin ja liikenteeseen liittyviä kysymyksiä, ja se hyödyttää myös kaikkia pohjoismaisten liikenneyhteyksien käyttäjiä.

Pohjoismainen liikennejärjestelmä kehittyy edelleen ja kietoutuu yhä tiiviimmin yhteen. Pohjoismaiden liikenneministerit haluavat parantaa muitakin rajat ylittäviä liikennekäytäviä kuin vain Euroopan laajuiseen liikenneverkkoon (TEN-T) kuuluvia. Tällä hetkellä pohjoismaisen liikennejärjestelmän kehittämisestä ei ole strategista

pohjoismaista kokonaiskuvaa. Liikenneministerit ovat vakuuttuneita siitä, että kattava strategia-asiakirja, jossa tiivistetään nykyiset liikennesuunnitelmat ja keskitytään Pohjoismaiden välisiin rajat ylittäviin yhteyksiin, olisi myönteinen asia. Asiakirja ei korvaisi kansallisia liikennesuunnitelmia, vaan tarjoaisi vain yleiskatsauksen jo suunnitelluista toimista.

Pohjoismaiden liikenneministerit harkitsevat siten koostavansa pohjoismaisen strategian, joka koskee rajat ylittävien yhteyksien pitkän aikavälin kehittämistä maiden kansallisten liikennesuunnitelmien pohjalta.

Nykyiset konsultointimahdollisuudet

Kansallisia infrastruktuurihankkeita suunnitellaan jo nyt tarvittaessa yhdessä. Tässä kaksi esimerkkiä:

- Ruotsin liikennevirasto ja Norjan rautatiehallitus ovat tehneet Ruotsin ja Norjan hallitusten toimeksiannosta yhteistyötä kahdessa hankkeessa, jotka koskevat Tukholma–Oslo- ja Göteborg–Oslo-ratayhteyksiä.
- Tanskan tiehallitus, Ruotsin liikennevirasto ja Tanskan liikennehallitus ovat laatineet Ruotsin ja Tanskan hallitusten toimeksiannosta strategisen analyysin uudesta kiinteästä Juutinrauma-yhteydestä välille Helsingborg–Helsingør.

Pohjoismaiden hallitukset katsovat, että suositus on näin ollen toteutunut.

Valiokunnan näkemykset

Pohjoismaiden hallitusten vastauksessa mainitaan marraskuussa 2022 hyväksytty Fredrikstadin julkilausuma esimerkkinä pohjoismaisesta yhteistyöstä, jolla pyritään kohtaamaan liikennesektorin nykyiset ja tulevat haasteet. Lisäksi Pohjoismaat ovat aloittaneet epävirallisen yhteistyön siviilipuolustuksen ja -valmiuden sekä sotilaallisen liikkuvuuden alalla, mikä hyödyttää kaikkia pohjoismaisten liikenneyhteyksien käyttäjiä.

Pohjoismaiden liikenneministerit haluavat parantaa muitakin rajat ylittäviä liikennekäytäviä kuin vain Euroopan laajuiseen liikenneverkkoon (TEN-T) kuuluvia. Kattavaa strategia-asiakirjaa, jossa tiivistettäisiin nykyiset liikennesuunnitelmat ja keskityttäisiin Pohjoismaiden välisiin rajat ylittäviin yhteyksiin, pidetään myönteisenä asiana. Pohjoismaiden liikenneministerit harkitsevat siten koostavansa pohjoismaisen strategian, joka koskee rajat ylittävien yhteyksien pitkän aikavälin kehittämistä maiden kansallisten liikennesuunnitelmien pohjalta.

Koska Pohjoismailla ei ole liikenneministerineuvostoa vaan ainoastaan epävirallista liikenneyhteistyötä, valiokunta ei saa tietoa siitä, mitä milloinkin tapahtuu ja mitä suunnitellaan. Tämän vuoksi valiokunta kutsuu liikenneministerit Tukholman-istunnossa pidettävään neuvonpitoon saadakseen tilannekatsauksen siitä, mitä on tapahtunut ja miten tämä asia etenee.

Näin ollen voidaan todeta, että vastaus on pitkälti suosituksen mukainen sillä edellytyksellä, että suunniteltu strategia rajat ylittävien yhteyksien pitkän aikavälin kehittämisestä toteutetaan.

Valiokunta katsoo siten, että vastaus voidaan merkitä tiedoksi ja että asia on Pohjoismaiden neuvoston osalta *loppuun käsitelty*.

Helsingissä 31. maaliskuuta 2025

Gunilla Carlsson (S)

Kim Aas (S)

Mirja Räihä, (S)

Ragnhild Male Hartviksen (A)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Johan Dahl (sb)

Liz Mattsson (ÅC)

Markku Siponen (kesk.)

Ann-Sofie Alm (M)

Lars Püss (M)

Liv Kari Eskeland (H)

Ann-Christine Frohm (SD)

Liljan Weihe, (T)

Silje Hjemdal (FrP)